

SCENARIUSZ 12

Osoba prowadzący: psycholog, pedagog, wychowawca.

Temat zajęć: Kultura osobista w życiu szkolnym.

Cel główny: kształtowanie kultury osobistej, wskazanie na potrzebę kulturalnego zachowania na co dzień.

Cele szczegółowe:

- rozumienie zasadności istnienia przyjętych norm obyczajowych,
- dostrzeżenie związku pomiędzy naszą kulturą osobistą (zachowaniem) a postrzeganiem nas przez innych,
- poznanie podstawowych zasad kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach życia codziennego,
- określenie niezbędnych zasady właściwego zachowania się w szkole.

Metody pracy: wykład, pogadanka, dyskusja, zadania praktyczne, współpraca, gry, zabawy dydaktyczne, burza mózgów

Forma pracy: forma frontalna, forma zespołowa, indywidualna.

1. Powitanie, rundka w kole na dowolny temat.
2. Burza mózgów- co to jest „savoir-vivre”? Wszystkie skojarzenia zapisywane są na tablicy oraz omawiane.
3. Dyskusja w grupie: czym są dobre maniery? Dlaczego warto znać i stosować zasady dobrego zachowania?
4. Uczniowie w grupach 3 osobowych mają za zadanie stworzyć listę nieeleganckich gestów, zachowań. Następnie wyniki pracy omawiane są na forum grupy.
5. Uczestnicy dzieleni są na pięć grup. Każda grupa ma za zadanie wypisać jak najwięcej przykładów, odnoszących się tematów:
 - kultura słowna
 - kultura bycia (zachowania się)
 - kultura ubioru i wyglądu
 - kultura spożywania posiłków
 - kultura zdrowotna i fizyczna

6. Przerwa na dowolne aktywności.
7. Wspólnie opracowywany jest Kodeks Kulturalnego Ucznia, który następnie zapisywany jest na dużej kartce brystolu i powieszony w klasie.
8. Uczniowie dzieleni są na grupy trzyosobowe. Ich zadaniem jest przygotowanie scenek pokazujących kulturalne i niekulturalne zachowanie.
9. Pożegnanie. Uczniowie proszeni są, aby każdy uczestnik pożegnał się osobiście z kolegami i koleżankami, mówiąc przy tym przyjazne słowo.

SCENARIUSZ 13

Osoba prowadzący: psycholog, pedagog, wychowawca.

Temat zajęć: Komunikat ja.

Cel główny: kształtowanie umiejętności komunikowania się przy pomocy komunikatu „ja”.

Cele szczegółowe:

- rozwijanie zdolności nawiązywania i podtrzymywania właściwych relacji z innymi,
- rozwijanie podstawowych umiejętności interpersonalnych,
- kształtowanie umiejętności aktywnego słuchania i formułowania.

Metody pracy: wykład, pogadanka, dyskusja, zadania praktyczne, współpraca, gry, zabawy dydaktyczne, burza mózgów

Forma pracy: forma frontalna, forma zespołowa, indywidualna.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie, rundka w kole: „jak mi minął tydzień?”.
2. Zabawa „Pokaż jak się czujesz?”. Wszyscy stoją w kole i kolejno każdy pokazuje gestem i mimiką swój nastrój, a pozostali starają się nazwać uczucia, jakie w tej chwili przeżywa dana osoba.
3. Uczniowie dostają do wypełnienia arkusz. Są w nim następujące pytania:
 - Osoba, z którą najlepiej mi się rozmawia, to...
 - Rozmowy z nią sprawiają mi przyjemność, ponieważ...
 - Osoba, z którą mi się trudno rozmawia to...
 - Rozmowy z nią sprawiają mi trudność, ponieważ...
 - Czy są tematy, o których niechętnie rozmawiasz? Dlaczego?
 - Opisz swój styl porozumiewania się z innymi. Czy mówisz szybko czy wolno? Wolisz słuchać, czy mówić? Gestykulujesz? Mówisz głośno czy cicho?
 - Największe trudności w komunikacji z innymi sprawia mi...

Ćwiczenie jest omawiane, ochotnicy czytają swoje odpowiedzi na głos.

4. Prowadzący wyjaśnia uczniom, w jakich sytuacjach należy formułować komunikat "ja". Podaje, że w sytuacjach trudnych, konfliktowych, gdy z obu stron zaangażowane są silne emocje, można posłużyć się modelem tzw. komunikatu "ja". Informuje on drugą osobę o tym, jak jej zachowania wpływają na nas, tzn. jakie wywołują emocje, jakie mają dla nas znaczenie. Jest jasną, nie zagrażającą (bo nie atakuje) formą mówienia o swoich potrzebach, oczekiwaniach, uczuciach. Ułatwia porozumiewanie, gdyż nasz partner nie czuje się osaczony, nie musi się bronić.

Komunikat "ja" składa się z trzech części:

- Ja czuję (jestem) ... (określić emocje, uczucia).
 - Kiedy ty (przedstawić konkretne zachowanie).
 - Potrzebuję (należy powiedzieć, jaki wpływ ma na nas to zachowanie).
5. Uczniowie proszeni są o stworzenie komunikatów „ja” do konkretnych przykładów:
1. Pożyczyłeś przyjacielowi swój aparat fotograficzny. Kiedy go zwrócił, zauważyłeś, że jest porysowany w kilku miejscach.
 2. Wróciłaś ze szkoły i poszłaś do kuchni, żeby wziąć sobie kawałek ciasta. Okazało się, że Twój brat wszystko zjadł.
 3. Dwie osoby siedzące przed tobą w kinie rozmawiają, przeszkadzając Ci w oglądaniu filmu.
 4. Twój kolega już trzeci raz nie oddał Ci pożyczonego zeszytu w umówionym terminie.
6. Krótka przerwa na dowolne aktywności.
7. Uczestnicy dzieleni są na grupy 3 osobowe. Proszeni są o stworzenie scenek, w których będą mogli zawrzeć sytuacje konfliktowe oraz wykorzystanie „komunikatu ja” w celu komunikacji.
8. Uczestnicy zajęć dobierają się parami. Jedna osoba odgrywa rolę przewodnika, drugiej zawiązujemy oczy – naśladuje niewidomego. Przewodnik podaje rękę partnerowi i oprowadza go po sali troszcząc się o jego bezpieczeństwo. Następnie uczestnicy zamieniają się rolami. Po zakończonej zabawie prowadzący rozmawia z uczestnikami. Pomocne pytania: - Czy łatwo było

zaufać koleżance/koledze? W której roli czułeś się lepiej? Co czułeś będąc przewodnikiem, a co będąc niewidomym?”

9. Uczniowie dobierają się w pary i dzielą na osoby A i B. Będą rozmawiać o swoich marzeniach. Zanim rozpocznie się rozmowa, osoby A opuszczają salę, a osoby B zostają poinformowane, aby podczas rozmowy starały się słuchać bardzo uważnie, np.: potakiwać, dopytywać, dawać do zrozumienia, że usłyszane informacje są bardzo ciekawe. Po 5 min. rozmowy zadanie zostaje przerwane. Z sali wychodzą osoby B. Prowadzący prosi osoby A, by podczas rozmowy sprawiały wrażenie znudzonych, by np.: ziewali, wierzili się, rozglądali po sali, zerkali na zegarek. Wracają osoby B i przez 5 minut opowiadają o swoich marzeniach.

Prosimy uczniów o podzielenie się swoimi wrażeniami

- Co czułeś, gdy byłeś słuchany?
- Co czułeś, gdy byłeś ignorowany?

10. Podsumowanie spotkania, dzielenie się przemyśleniami dotyczącymi tematu spotkania.

11. Pożegnanie

SCENARIUSZ 14

Osoba prowadząca: psycholog, pedagog, wychowawca.

Temat zajęć: Empatia.

Cel główny: Rozwijanie zachowań empatycznych.

Cele szczegółowe:

- wyjaśnienie pojęcia empatii,
- ćwiczenie rozpoznawania uczuć innych,
- podkreślanie potrzeby zachowań empatycznych,
- wskazanie na potrzebę dostrzegania w każdym pozytywnych cech.

Metody pracy: wykład, pogadanka, dyskusja, zadania praktyczne, współpraca, gry, zabawy dydaktyczne, burza mózgów

Forma pracy: forma frontalna, forma zespołowa, indywidualna.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie w kręgu, rundka. Każdy uczestnik wypowiada się na określony przez prowadzącego temat np. jak Ci minął tydzień? Jak się czujesz? Itp.
2. Uczniowie dzieleni są na grupy dwuosobowe. W tych grupach proszeni są o tworzenie mapy myśli, odnoszącej się do słowa „tolerancja”. Następnie wyniki omawiane są.
3. W grupach dwuosobowych uczniowie proszeni są o stworzenie definicji słowa tolerancja. Następnie wraz z prowadzącymi tworzą jedną definicję, która zostaje zapisana na tablicy.
4. Uczniowie w grupach dwuosobowych proszeni są o stworzenie scenek, w której jedna z nich będzie pokazywała postawę tolerancyjną, a druga nietolerancyjną.
5. Burza mózgów: dlaczego ludzie są nietolerancyjni? Jakie są najczęściej obiekty i powody dyskryminacji? Podczas rozmowy ważne jest wskazane na takie przyczyny jak strach, poczucie zagrożenia oraz brak wiedzy.
6. Dyskusja- nietolerancja a stereotypy. Wskazanie na fakt, że stosowanie stereotypów i kierowanie się nimi może prowadzić do braku tolerancji. Uczniowie w grupach dwuosobowych proszeni są o stworzenie listy stereotypów, jakie znają.

7. Przerwa na dowolną aktywność.
8. Dyskusja dotycząca sposobów zapobiegania nietolerancji. Warto odnieść się do przyczyn jej powstawania, które zostały omówione wszędzie. Wskazane jest zwrócenie uwagi na potrzebę zdobywania wiedzy dotyczących nietolerowanych zjawisk, poznawanie innych kultur i narodów, kierowanie się obiektywizmem a nie uprzedzeniami.
9. Uczniowie w grupach 3 osobowych proszeni są o stworzenie albumu „Co robić, aby pokazać innym, że jestem tolerancyjny”. Wszystkie pomysły powinny zostać zapisane, a do nich stworzyć rysunki, przedstawiające zachowania.
10. Pożegnanie: Uczestnicy chodzą swobodnie po sali, a prowadzący podaje im kolejne instrukcje.
 - Uściśnijcie jak najwięcej dłoni,
 - Pożegnajcie się, stykając kciuki prawych dłoni, łokcie, kolana.

Następnie uczestnicy siedzą w kręgu.

Prowadzący mówi krótkie zdania, które ma dokończyć każdy uczestnik:

- Najbardziej podobało mi się, gdy.....
- Chciałabym powtórzyć ćwiczenie....
- Nieciekawe było...
- Chciałabym robić na zajęciach.....

SCENARIUSZ 15

Osoba prowadząca: psycholog, pedagog, wychowawca.

Temat zajęć: Różne kultury, jeden świat.

Cel ogólny: uświadomienie różnorodności pomiędzy ludźmi na całym świecie, kształtowanie tolerancyjnych postaw wśród uczniów

Cele szczegółowe:

- kształtowanie umiejętności współpracy w grupie,
- aktywizacja uczestników,
- ćwiczenie umiejętności prezentowania,
- nauka o innych narodowościach, kulturach,
- wskazanie na znaczenie różnic kulturowych w procesie komunikacji.

Metody pracy: wykład, pogadanka, dyskusja, zadania praktyczne, współpraca, gry, zabawy dydaktyczne, burza mózgów, psychodrama

Forma pracy: forma frontalna, forma zespołowa, indywidualna

Przebieg zajęć:

1. Powitanie w kręgu, rundka. Każdy uczestnik wypowiada się na określony przez prowadzącego temat np. jak się dzisiaj czuję? Co mnie spotkało w tym tygodniu?
2. Prowadzący rozpoczyna z uczniami dyskusje na temat różnic i podobieństw pomiędzy ludźmi na świecie. W czym się różnimy od osób z innych krajów? W czym jesteśmy podobni?
3. Uczniowie dzieleni są na pary, w każdej parze uczniowie proszeni są o wypisanie jak najwięcej kontynuacji tematu : „Jestem człowiekiem i mam prawo do...”.
4. Wspólnie tworzona jest lista praw człowieka.
5. Uczniowie dzieleni są w grupy 3 osobowe. Ich zadanie polega na wybraniu sobie danego państwa i stworzenia o jego kulturze mini wykładu. Początkowo uczniowie zbierają informacje na temat wybranej kultury, zajęcia przenoszone są do sali multimedialnej, gdzie istnieje możliwość korzystania z internetu.
6. Przerwa na dowolną aktywność.

7. Uczniowie pracują nad oprawą wizualną swoich wykładów. Wyposażeni zostają w duże kartki, pastele, przybory piśmiennicze.
8. Pożegnanie, omówienie wrażeń po spotkaniu.

SCENARIUSZ 16

Osoba prowadząca: psycholog, pedagog, wychowawca.

Temat zajęć: Różne kultury, jeden świat.

Cel ogólny: uświadomienie różnorodności pomiędzy ludźmi na całym świecie, kształtowanie tolerancyjnych postaw wśród uczniów

Cele szczegółowe:

- kształtowanie umiejętności współpracy w grupie,
- aktywizacja uczestników,
- ćwiczenie umiejętności prezentowania,
- nauka o innych narodowościach, kulturach,
- wskazanie na znaczenie różnic kulturowych w procesie komunikacji.

Metody pracy: wykład, pogadanka, dyskusja, zadania praktyczne, współpraca, gry, zabawy dydaktyczne, burza mózgów, psychodrama

Forma pracy: forma frontalna, forma zespołowa, indywidualna

Przebieg zajęć:

1. Powitanie z uczestnikami spotkania, rundka w kole: „co mi się udało w tym tygodniu?”.
2. Uczniowie pracują w grupach nad swoim wykładem. Dokończają plakaty, przygotowują kwestie, które przekażą grupie.
3. Przerwa na dowolne aktywności.
4. Następuje prezentacja wykładów. Każdy jest omawiany, uczestnicy proszeni są o podzielenie się opiniami, wrażeniami.
5. Dyskusja w grupie: czego nowego dzisiaj się dowiedziałem? Co mnie zaskoczyło?
6. Pożegnanie

SCENARIUSZ 17

Osoba prowadząca: psycholog, pedagog, wychowawca.

Temat zajęć: Empatia w praktyce

Cel ogólny: kształtowanie postaw empatycznych w formie praktycznej

Cele szczegółowe:

- aktywizacja uczestników,
- kształtowanie postaw empatycznych,
- wskazanie na potrzebę pomocy innym osobom,

Metody pracy: praktyczne

Forma pracy: forma zespołowa, indywidualna

Przebieg zajęć:

1. Spotkanie na terenie szkoły, omówienie przebiegu spotkania.
2. Wspólne uczestnictwo w działaniach o charakterze charytatywnym (zbiórka pieniędzy, wyjście do schroniska, pomoc w działaniach lokalnych organizacji).
3. Omówienie podjętych działań.
4. Pożegnanie, gratulacje i podziękowania za prace.